

## Lakialoite 18

**Paasio ym.:** Lakialoite laiksi rintamasotilastunnuksen myöntämisestä vuosina 1945—1950 merimiinojen raivaukseen osallistuneille Suomen kansalaisille

*Eduskunnalle*

Rintamasotilaseläkelaisissa (119/77) on rintamasotilaan käsitteen täsmällinen määrittely säädetty asetuksella tapahtuvaksi. Rintamasotilastunnuksesta annetun asetuksen (772/69) 1 §:n mukaan rintamasotilastunnuksen saamisen kriteerinä on, että henkilö on osallistunut vuosien 1939—1945 sotien aikana puolustusvoimien joukoissa varsinaisiin sotatoimiin reserviläisenä, nostomiehenä, vapaaehtoisena tai vakinaisessa palveluksessa olevana. Varsinaisiin sotatoimiin osallistuneeksi katsotaan henkilö, joka on todistettavasti osallistunut taisteluihin rintamavastuussa olleen sotatoimiyhtymän joukoissa tahi sen alueella taikka ilmatorjunta- ja rannikkojoukoissa, merivoimien alusyksiköissä tahi ilmavoimien lentoyksiköissä.

Varsinaisten sotatoimien käsitettä on käytännössä tulkittu hyvinkin laajasti. Vuosien 1939—1945 sodat ovat loppupäänsä osalta eräillä sotatoimialueilla hyvin tulkinnanvarainen käsite. Niinpä mm. laissa sotilasvammalain soveltamisalan laajentamisesta (390/56) on aikamääreitä laajennettu koskemaan mm. ruumiinvammoja, jotka ovat aiheutuneet ennen 1.1.1948 sattuneissa sotilasvammalain 1 §:n 2 momentissa tarkoitetuissa tapaturmissa, taikka sairautta tai ruumiinvammaa, joka on aiheutunut puolustuslaitoksen linnoitus- tai tienrakennustöissä olleelle 1.10.1939—30.6.1945 välisenä aikana.

Jatkosodan merisota oli kesän 1941 ja kesän 1944 välisen ajan pääosin miinasotaa, eräitä yksittäisiä taistelutoimia lukuun ottamatta. Kysymys oli oman merenkulun suojaamisesta ja vihollisen merenkulun estämisestä. Tilanne vastasi

osaltaan asemasotavaihetta maarintamalla. Silti ei ole vähintäkään epäilystä siitä, etteikö merivoimien aluksilla palvelleita olisi pidettävä rintamasotilaina.

Välirauhan voimaantulo syyskuussa 1944 ja Saksan antautuminen toukokuussa 1945 eivät sanottavasti muuttaneet miinanraivaustoiminnan luonnetta, vaikka ulkopuolinen uhka vähenikin. Päävihollisina olivat edelleenkin lasketut miinat — omat sekä vieraat. Vaikka miinakenttien sijainnista olikin melko täsmälliset tiedot, etenkin jäiden liikkeet olivat tehneet niistä epäluotettavia.

Huolimatta intensiivisestä raivaustoiminnasta kesän 1945 purjehduskauden aikana, jolloin uusien miinojen laskemiseen ei ollut enää tarvetta, olivat raivauskaudet 1946—1950 edelleen erittäin vaarallisia aiemmin mainitusta syystä. Vaikka talven jäät olivat tehneet miinoja vaaratomiksi, jäät olivat myös irrottaneet ja siirrelleet miinoja tehden epävarmuuden myötä raivauksen yhä vaaralliseksi varsinkin, kun joka vuosi palvelukseen astui uusi kokematon varusmiesikäluokka.

Rintamasotilaskäsite on nykyisen säännösten mukaan määritelty liian ahtaasti siten, että vuosina 1946—1950 miinanraivausta suorittaneet Suomen kansalaiset ovat jääneet käsitteen ulkopuolelle.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

*että Eduskunta hyväksyisi seuraavan lakiehdotuksen:*

## Laki

**rintamasotilastunnuksen myöntämisestä vuosina 1945—1950 merimiinojen raivaukseen osallistuneille Suomen kansalaisille**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

### 1 §

Sen lisäksi, mitä rintamasotilaseläkelaisissa (119/77) sekä asetuksessa rintamasotilastunnuksesta (772/69) on säädetty rintamasotilastunnuksen myöntämisestä, voidaan rintamasotilastunnuksen myöntää myös vuosina 1945—1950 puolustusvoimien joukoissa merimiinojen raivaukseen osallistuneille Suomen kansalaisille.

### 2 §

1 §:n mukaisen rintamasotilastunnuksen myöntämisen tarkemmista edellytyksistä määrätään erikseen asetuksella.

### 3 §

Tämä laki tulee voimaan      päivänä kuuta 1995.

Helsingissä 14 päivänä kesäkuuta 1995

**Pertti Paasio  
Antero Kekkonen  
Pia Viitanen  
Tuija Pohjola  
Jarmo Wahlström  
Maija Perho-Santala  
Kalevi Lamminen  
Hannu Kempainen**

**Ilkka Joenpalo  
Erkki J. Partanen  
Seppo Kääriäinen  
Kauko Juhantalo  
Pertti Salolainen  
Satu Hassi  
Esko Aho  
Timo Laaksonen  
Matti Puhakka**

**Tarja Kautto  
Janne Viitamies  
Säde Tahvanainen  
Ilkka Kanerva  
Pirkko Peltomo  
Gunnar Jansson  
Mauri Pekkarinen  
Esko Helle**